

Landskap: Skåne

Härad: Ingelstad m.fl.

Socken: Ö. Herrestad m.fl. s:r

Uppteckningsår: (1938) 1942.

Upptecknat av:

Carl Wallin
Vallby

Adress:

Berättat av: Mälarm Oskar Arvidsson; Ö. HerrestadFödd år 1879 i Ö. Herrsted.Smedstorps gamla kyrka samt kyrkbygget. Rödbergomma 1-2.

Bings monument sjukdomsbotande. 3.

Bings monument och gravkor. 4 - 5.

"Kyrkbacken", där Smedstorps kyrka först skulle byggas. 6.

Klostret och den underjordiska gången i Smedstorp. 7.

Kastgrav i Smedstorp. 8.

Korsmärkt sten i S:t Olof, där någon omkommit av våda. 9.

Minnessten i Komstad över en av vådaomkommen. 10 - 11.

~~Ätnehög och tornar på Ö. Nöbbelövs kyrkogård.~~ 12. *Denna måste tas ej inlämnas till
Lund
S:J**Olycka vid ringning s. 12.*

Dopfat från Nedraby kyrka. 13.

En gravskändning i Ö. Ingelstad. 14.

Gapstock i Ö. Ingelstad. 15.

Tosterups gravkor. 16 - 18.

Prästgravstenen på läktaren i Kverrestads kyrka. 19.

Skriv endast på denna sida!

Vänd!

Skulpturer till Simris eller Järrestads kyrka. 20.

Hörups kyrkogård. 21.

Spökerier vid Hannas kyrka. 22.

Gravkoret i Gladsax jämnades. 23.

Gravkor i Eljaröd. 24.

Bollerups gravkor jämnades av lagman Sylván. 25.

Benestads gravkor. 26.

Bortglömda målningar i Vallby kyrka. 27.

Smedstorps gamla kyrka samt kyrkbygget. ~~Lidens~~ Reliksgömma.

Min far, snickare Anders Arvidsson, var med om att riva den gamla kyrkan i Smedstorp samt att bygga den nya. ~~De~~ revo ned murarna, som voro av kalksten samt brände kalkstenarna i en för ändamålet uppförd kalkugn till kalk, vilken sedan användes till den nya kyrkan. Denna nya kyrka blev mycket större. Den gamla kyrkans grundplam ligger helt innanför den nuvarandes murar. Endast norra muren uppfördes på den gamlas plats. Den låg nämligen så långt norrut den gärna kunde.

1867

När de ~~revo~~ ned det Bingska kapellet vid kyrkan, var det silverhandtag på på Anders Bings och hans hustrus kistor. ~~De~~essa silverhandtag stulos under rivningsarbetet. ~~De~~ar talade också om, att i altarbordets skiva fanns en blytavla, på vilken det stod, vilket är den gamla kyrkan blivit byggd. Denna tavla stals också.

Häradshövding Enok Georg Wetterkrona, domare vid häradsrätten i Hammenehög, dog 1811 och blev begravен i Bingska gravkoret. På hans kista var en stor oval koppar-tavla med inskription. Denna stals också och hamnade hos en bonde i Gårdlösa. En skräddare Ola Andersson fick tag i den, och den hamnade så småningom hos dennes svärson, Holmkvist, som bodde i ett hus vid klockargården i Ö.Herrestad. Där hängde tavlan utanpå huset i långa tider. Omsider lyckades berättaren få tag i den och

ACC. N:R M. 13157:2.

Lämnde den till Simrishamns museum, där den ännu förvaras.

/Ha månne blytavlan från altarbordet och kist-koppertavlan använts som talismaner? Den senare hängde ju utanpå ett hus länge. Som skydd mot makoterna ? /

Under den gamla kyrkans golv påträffades, sade far, riktiga valv, flera stycken. Det var "bagarugnsvalv" (= tunnvalv). I kamrarna under dessa valv fanns fullt med ben och rester efter kistor, som förmultnat. Troligen var det herregravar. Far mätte lärbenen, och de voro mycket längre än hans egna. De voro efter mycket storväxta personer, riktiga jättar måste de ha varit. Nytt golv lades över valven, vilka alltså ännu finnas kvar under nuvarande kyrkans golv. Troligen ha adelsmän här begravts, innan det Bingska gravkoret upprättades.

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

ACC. N:R

M. 13157:3.

Pings monument. Sjukdomsbotande.

För talade om, att folket tog av marmorn och tog in mot sjukdom. I den övre raden
av änglahuvuden äro blott 2 ursprungliga. De andra äro avgjutningar i gips. Alla
dessa änglahuvuden hade tagits av folket och använts mot sjukdom.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

ACC. N.R. M. 13157:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Prins monum.

Allt det äger stat varde förtar man, ^{därav ett} för kyrkan
1867 revs och byggdes om, erbjöd sig in institution
i Stockholm att upföra detta mot utställning av
monumentet. Men händena rade ej, byggde istället
en kyrka och kallat monumentet.

Kyrkans enbyggnad gick till 17.000 kr. i därtida mngd.

Bingkra gravkort.

Ut på kyrkoegendom har man markerat det Bingkra
gravkort med röda stmar och fästet på järnträdel mellan
dessa.

Vilka som i äldre tid blivit begravda där är okänt.
På 1700-talet hogs dock i bruk av släkten Monthon
och Wettercrona. Fett minne härav har hittills fört
nämre in under stift rest mot norra galleriväggen,
det gravkort varit, som flest kalkstensblock med in-
skription. Trotsigt varit minnared i gravkortsväggen
men vid rivningen 1867 upphölls där ut. Nu är
den närliggande park. Indr.:

"Skins dagnams Peter Johan Monthans. Eds, Hallandas
och daddas ägares. Dese farfadur, förfäldrar, syskons
och Barns brefställe, underhålls beständigt af Smids-
louys kyrka, lika med samma kyrka, efter stadgad försettning
af arfens landshövding Baron Gabriel Sparre och Biskop

af Lelius den 7:e July 1780. Landshövding Janke
Västergård förfare dennes sista riddare
hövdingen vid denna tider från hvilka och hvem
var af d. jefholz T. he i England gifna hövdinge.
ende af hafvaid."

M.13157:6.

Landskap: Skåne
Härad: Ingelstad m.fl.
Socken: Ö. Herrestad m.fl.
Uppteckningsår: 1942

Upptecknat av: Ernst Wallin
Adress: Gladsax
Berättat av: Oskar Berndtsson, Ö. Herrestad
Född år 1879 i Ö. Herrestad

N12.

B.

"Kyrkbacken", där Smedstorps kyrka först skulle byggas. *Kyrkbacken*.

Ungefär mitt emellan Petersborg och Tunbyholm låg förr två stathus, som kallades "Hattahusen". Det var 2 långa grästenslängor med små fönster samt 4 skorstenar på vardera huset. Skorstenarna gav intryck av höga hattar, ställda på rad. Därav namnet. Det ena huset är nu rivet. I närheten ligger en backe, som kallas "Kyrkbacken". Där var det meningen, att Smedstorps kyrka först skulle byggas. Men ommatten försvann byggnadsmaterialet, och så blev det aldrig av med bygget.

Vid sidan om "Kyrkbacken" ligger "Kaptensbacken", på vilken en gran är planterad. Här har den nye egna-hemsinnehavaren tagit bort de gamla stenarna. Men det skulle han aldrig ha gjort, för nu ligger han sjuk och troligen blir det hans sista.

Dessa sägner om "Kyrkbacken" och "Kaptensbacken" nedtecknades år 1916 av berättaren efter en gammal man, som bodde i ~~träket~~ näheten av backarna.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13157:7.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Gustaf Wallin

Härad: Ingelstad m.fl.

Adress: Alsbæ

Socken: G. Herrestad m.fl.

Berättat av: Oskar Rydberg

Uppteckningsår: 1942

Född år 1879 i G. Herrestad

Klostret och den underjordiska gången i Smedstorp.

Smedstorps gamla kyrka revs 1867. Där Smedstorps gård ligger påstås i äldre tider ett kloster ha legat. Den gången var kyrkan klosterrkyrka. En underjordisk gång skall ha satt ~~gården~~ klostret och kyrkan i förbindelse med varandra.

7

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N.R. M. 13157:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Hästgrav i Smidekorp

Pi Tjinkloppa mark ligg för en hästgrav. Enligt
gammalt tal sätts in huvudet i ha omkommit
där en gang för långe sedan.

M. 13157:9.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Axel Wallin

Härad: Ingelstad m.fl.

Adress: Valla

Socken: Ö Herrestad m.fl.

Berättat av: Mil Oskar Dahlberg

Uppteckningsår: 1940

Född år 1879 i Ö Herrestad

i S:t Olof
Korsmärkt sten vid vägen, där någon omkommit av våda.

Strax väster om S:t Olofs kyrka på vägen mot Kornovall står
utefter vägen en minnessten. Det är en upprest sten med ett
kors inhugget. Här skall en man vid namn Anders Maryd ha blivit
ihjälslagen av en ovän. Det skall ha hänt för länge sedan.

9

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Landskap:

Skriv

M.13157:10.

Upptecknat av:

Erik Wallin

Härad:

Ingelstad m.fl.

Adress:

Vallby

Socken:

Ö Herrrestad m.fl.

Berättat av:

Mil och h. Grönqvist

Ö. Herrestad

Uppteckningsår:

1940

Född år 1879

i Ö Herrrestad

10

Minne ssten i Komstad över en av våda omkommen.

Där landsvägen mellan Stiby och Listarum går genom den s.k.

"Mossadalen" , finns vid avtagsvägen österut mot Gysås en i
toppen avslagen kalksten , som minner om en olyckshändelse.

Den timade där för bortåt 100 år sedan. En åbo från Onslunda,
som var på hemväg från Simrishamn , kom körande vägen fram, då h
hästarna råkade i sken . Bonden slog ihjäl sig,där stenen sedan
blev rest. Vid vägvallarnas uppläggning för cirka 35 år sedan
fann man åter stenen i stympat skick.Inskriptionen på stenen
omtalar,att bonden hette Pehrsson. Vidare läses ett par rader
ur en psalmvers,som påminner om ett hastigt slut. När man på
nytt upptäckte minnesstenen, var den helt täckt av småsten och
bråte. I äldre tider var det nämligen sed ,att varje vägfarande

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M.13157:11.

Landskap: Skåne
Härad: Ingelstad m.fl.
Socken: Ö Herrestad m.fl.
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Ernst Wallin
Adress: Vallby
Berättat av: Vilé Oscar Wiktor
Född år 1879 i Ö Herrestad

71

skulle kasta en sten eller en trädgren, när man passerade den plats, där någon omkommit genom bråd död. Av de många ditkastade stenarna och grenarna blev det så småningom en stor hög, som helt täckte minnesstenen.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N.R.

M.13157:12.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: ~~XXXXXX~~ Ingelstad m.fl. Adress: Vallby, Hammenhög
O. Herrestad m.fl.
Socken: ~~XXXXXXXXXXXXXX~~ Berättat av: Mälarm. Oskar Arvidsson, O. Herrestad.
Uppteckningsår: 1939. Född år 1879 i ~~O.~~ Herrestad.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kläppen åkte ut genom lyhålet vid ringning.

Det hände en olycka för ringaren Nils Persson i Hammenhög, ~~kukkaklocktjäringare.~~

Kläppen från ena klockan lossnade och flög ut genom lyhålet. Det hände, när han ringde själaringning för sin företrädare, ringaren Henrik Andersson, kallad "Henrik Ringare."

/ Delvis missuppfattat. Var ej själaringning över företrädaren, men företrädaren stod lik, när det hände. Se Hammenhögsringarens egen uppteckning i /

Skriv endast på denna sida!

M. 13157:13.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Gustaf Wallin

Härad: Ingelstad m.fl.

Adress: Valley

Socken: Ö Herrestad m.fl.

Berättat av: Nils Oskar Arvidsson, Ö Herre-

Uppteckningsår: 1940

Född år 1879 i Ö Herrestad

13

Dopfat från Nedräby kyrka.

Enligt Oskar Arvidsson finns i kammarherre Holger Rosencrantz, Petersborg, ägo ett dopfat av mässing, som troligen en gång tillhört Nedräby kyrka. Det hittades i en åker och förvarades sedan under långa tider på Årup, tills det överfördes till Petersborg.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N.R. M. 13157:14.

En gravskåndning i Ö. Ingelsbod.

In 1933 åter gravskåndning runt i Ö. Ingelsbods kyrkogård. En allegorisk, snick. ½ m. hög krukmofigur i sten, vars elementer på gravan fram ur heng. Huvudet bhar anslaget.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

117

Landskap: Skåne

M. 13157:15.

Upptecknat av:

Gust Wallin

Härad: Ingelstad m.fl.

Adress:

Vallby

Socken: Ö Ingelstad m.fl.

Berättat av: Sven Oskar Arvidsson. Ö. Herrestad

Uppteckningsår: 1942.

Född år 1879 i Ö Ingelstad

15

Gapstock i Ö Ingelstad.

I Ö Ingelstads kyrka förvaras en gammal gapstock, på allmoge språk kallad "gavestock"/Gavagapa, bli begapad. Den är cirka 2 alnar lång och har urtag med plats för 4 ben, alltså för 2 personer. Det torde vara den enda i trakten, som blivit bevarad.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 13157:16.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Axel Wallin

Härad: Ingelstad m.fl.

Adress: Vallby

Socken: Tosterup Ö.Herrestad m.fl.

Berättat av: Oskar Arvidsson, Ö.Herrestad

Uppteckningsår: 1960

Född år 1879 i Ö.Herrestad

16.

Jörgen Krabbes kista i Tosterups kyrka.

Den vackraste och kostbaraste likkista jag sett är Jörgen Krabbes i gravgoret till Tosterups kyrka. I denna kopia med upphöjda figurer och vapen.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Tosterups gravkor.

Tosterups nuvarande kyrka uppfördes 1598 av Joäen Brahe enligt en märk. hetsa över ingången, där det läses:

"anno Domini 1598 lod erlig och vallhördig man
Joäen Brahe till Tosterup och hans häre paa Inge-
borg Pasberg till Gunnerstorp bygga denne kyrke
oc lod göra här deris vilesled alltingest till Guds
aree."

De doga båda var gestur och blev begravda i
Mjärums kyrka. De ägde också Kulla-Gunnarstorp.
De blivit alltså sista begravda i det gravkor de hämtat.

Turkuys gravkor.

En smal, rånbig stentrappa i innren leder ner till det under huvf utlågna gravvalvet. Den är annan större nedgång, vars trappa ännu ligger kvar, är ignoreras. Innanför finns här 7 stora sarkofager eller kistor jämte en dyrbar av direkt koppar (väljut huggen). Jämte gräder av lerk och krita prydd med idkliga vapenstöldar.

I de av Komrads-Son räknat upptäckta och inskriftianer och vapenstöldar i skmen utmijlade historns förvaras liken av Rutger Braemkow o hans maka, generallojtnant greve Johan Sparre o hans son o dotter, Generalamiralen greve Carl August Lekenswärd o hans maka.

De mellemmar av Brabe-Öflin, som gravsetts där, undergränds i kryptgården av Rutger Braemkow i slutet av 1700-talet.

(: anförarn
vid brunn-
und den 24/6
1789).

Landskap: Skåne M. 13157:19
Upptecknat av: Gustaf Wallin
Härad: Ingelstad m.fl. Adress: Vallby
Socken: " Ö Herrestad m.fl. Berättat av: Oskar Fredriksson, Ö. Herrestad
Uppteckningsår: 1940 Född år 1879 i Ö Herrestad

19.

Prästgravsten på läktaren i Kverrestads kyrka.

I dörröppningen en trappa upp, där man från tornet går in på läktaren i Kverrestads kyrka, ligger en gravsten över kyrkoherde Jonas Graméen, död 1775. Den ligger i själva golvet, så att alla, som går in på läktaren, måste trampa på den. Det är unikt, att en gravsten, framför allt en prästgravsten på detta sätt blivit placerad på en läktare.

M. 13157:20.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Gustaf Wallin
Härad: Ingelstad m.fl. Adress: Vallby
Socken: Ö Herrestad m.fl Berättat av: Mlb. Oskar Brodbeck, Ö. Herre-
Uppteckningsår: 1940 Född år 1879 i Ö Herrestad stadt

Skulpturer till Simris eller Järrestads kyrka.

20.

Tvenne fröknar Kulman bodde åtminstone för några år sedan i Järrestad. I deras åldriga
hus i Järrestads by skall finnas en hel del kuriosa. Bl.a. förvaras där 5 olika vackert skulpterade
figurer från 1500-talet, som en gång prytt altartavlan i Simris' eller möjligen Järrestads kyrka.
De 4 konstnärligt skulpterade figurerna äro fastspikade å vars en vägg i förstugan, medan den
femte figuren med omgivande ornamenter är satt ~~utan~~ som dörröverstycke i stugan.

Fyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N.R.

M. 13157:21.

Härjens hypogäid.

En av de vackraste hypogäiderna i landet med
orientaliska brunnar och krässer, en antagd röder
om hypkan. Under denna anläggning har hittat
30.000 hr. Helsingborgs gamla hypogäid har en lik-
nande anläggning.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21.

Landskap: Skåne
Härad: Ingelstad m.fl.
Socken: Ö Herrestad m.fl.
Uppteckningsår: 1940

M. 13157:22
Upptecknat av: Gust Wallin
Adress: Valley
Berättat av: Nils Oskar Wiktorsson, Ö.Herre-
Född år 1879 i Ö Herrestad
stad

Spökenier vid Hansas' kyrka.

22.

Min farfar och farmor hade ställe i Ö.Herrestad. De voro körande till Örum och hade kommit
till föri Hansas kyrka, då plötsligt ett ~~zakanzianiskt~~ stort vitt "flage", liknande ett laken börja-
de fladdra framför hästarna. ^{Men}essa stegrade sig, och farfar ville gå av för att se vad det var. Men
farmor förbjöd honom. Om en stund försvann det av vägen ut över åkrarna, och så kunde de köra igen.
De trodde det var någon slags varsel.

Farfar var född 1803.

M. 13157:23.

Landskap: Skåne
Härad: Ingelstad m.fl.
Socken: Ö Herrestad m.fl.
Uppteckningsår: 1980

Upptecknat av: Ernst Wallin
Adress: Vallby
Berättat av: Axel Göthe Brorsson, ö.Herrestad
Född år 1879 i Ö Herrestad

23

Gravkoret i Gladsax jämnades.

Gladsax kyrka hade förr ett gravkor, i vilket Peck-Friisarna till Gladsaxgården vilade. På 1800-talet jämnades och nedrevs gravkoret. Kistorna grävdes ner i en stor gemensam grav på kyrkogården.

/Obs. Sagnen om Vita Frun i Gladsax prästgård i samband därmed!/

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N.R. M. 13157: 24.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

Gravar i Ljårod.

Under kyrkogravet vilar antagligen av Indramm's almtank, Joachim Beck o hans efterkommande. Hjelteboket upplyser, att 7 likor, delvis underfallna, var ständ i grankont, till vilket en glägg mot järngaller i kyrknäggen norra nida ledar. Nedgången var under kyrkbankarna.

Joachim Beck o hans hustru blev förliggande i Indramm, men liken flyttades sedan dit.

M. 13157:25.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Gust Wallin

Härad: Ingelstad m.fl.

Adress: Vallby

Socken: Ö Herrestad m.fl.

Berättat av: Vil Oscar Persson, Ö.Herre-

Uppteckningsår: 1940

Född år 1879 i Ö Herrestad

Bollerups gravkor jämnades av lagman Sylván.

25.

När Sylván på 1860-talet ombyggde Bollerups kyrka, togs han ut alla kistorna, som varo i
gravkoret och grävde ned dem på kyrkogården. Sedan nedrevs och jämnades gravkoret.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N.R.

M. 13157:26.

LUNDS UNIV:
FOLKMINNES-
ARKIV

Bunstads gravkor.

I äldre tider hade Bräps-agorna sitt gravkor under Bunstads kyrka. Num. gick i början av 1800-talet ihop de döda medlemmarna nedsatte i en gemensamkrypta på kryptgården. Platsen är nu tomt
kvar.

26.

M. 13157:27.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Curt Wallin

Härad: Ingelstad m.fl.

Adress: Vallby

Socken: Ö Herrestad m.fl.

Berättat av: Mål Oskar Persson

Uppteckningsår: 1931.

Född år : i Ö Herrestad

27.

Målningar i Vallby kyrka fram till restaureringen 1920-talet

I det valv, där altaret ursprungligen ~~hjälpt~~ varit placerat, har troligen förr varit målningar.

Vid restaureringen av kalkmålningarna/framknackningarna/ i de båda västra valven påträffades i detta 1600-talsvalv fragment av målning. Bl.a. ett dekorativt huvud i blå färgton och miniatyrform, samt något, som påminde om draperier.

Över i andra valvet/ det mellersta/ blev på 1890-talet Ulfstandska och Rosencrantzska vapnen målade av kyrkans dåvarande patronus, tillhörande den sistnämnda ätten. Dessa vapendekorationer i vapnets färger ha nu efter 3 årtionden utplånats. Det ser ut som entanke. På samma gång de fordom mäktiga släktena lämnade äganderätten till kyrkan, utplånades även deras minne i valvet.

/Upptecknat 1931/.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!